

Államadósság Kezelő Központ Zártkörűen Működő Részvénytársaság

A központi költségvetés finanszírozása és adósságának alakulása 2015. október

A központi költségvetés finanszírozása

A. Állományi adatok

A központi költségvetés adóssága október végéig 1218,4 milliárd forinttal **növekedett**, amit négy – egymást részben ellensúlyozó - tényező eredményezett. Az **első tényező** a kedvező piaci helyzetben megvalósított nettó forint kibocsátás – beleértve a lakosságnak közvetlenül értékesített állampapírokat – 1506,4 milliárd forint értékben, ami főként a költségvetés éves hiányát és részben a deviza lejáratokat finanszírozza. A **második tényező** a deviza keresztárfolyamok jelentős változása, ami az állam partnerkockázatát csökkentő mark-to-market betét állományokat növelte 434,6 milliárd forint összegben. A **harmadik – előbbiekkal ellentétes hatású-tényező** a nettó deviza lejárat 591,2 milliárd forint értékben. A **negyedik – szintén csökkentő hatású-tényező** a forint árfolyamának az elmúlt év végéhez képest bekövetkezett erősödése, ami miatt az adósság devizában fennálló részének forintban számított nyilvántartási értéke 131,4 milliárd forinttal csökkent.

Az előzetes adatok szerint október végén a központi költségvetés forint- és devizaadóssága az alábbi táblázat szerint alakult:

(mrd Ft)	2014		2015		Változás	
	záró	%	október	%	mrd Ft	%
Forint	14 612,0	61,2%	16 118,4	64,2%	1 506,4	10,3%
Hitel	623,3	2,6%	679,9	2,7%	56,6	9,1%
Államkötvény	9 989,0	41,8%	10 839,5	43,2%	850,5	8,5%
Lakossági állampapír	2 411,1	10,1%	3 237,4	12,9%	826,3	34,3%
Diszkont kincstárjegy	1 588,6	6,7%	1 361,7	5,4%	-227,0	-14,3%
Deviza	8 957,9	37,5%	8 235,3	32,8%	-722,6	-8,1%
Összesen	23 569,9	98,7%	24 353,7	97,0%	783,8	3,3%
Egyéb kötelezettségek	311,2	1,3%	745,8	3,0%	434,6	139,7%
Mindösszesen	23 881,1	100,0%	25 099,5	100,0%	1 218,4	5,1%

A költségvetés forintadóssága október végéig 1506,4 milliárd forinttal nőtt és 16118,4 milliárd forintot ért el.

A **forinthitelek állománya** a vizsgált időszakban egyrészt a 213,4 milliárd forint értékű nemzetközi fejlesztési intézetektől projekt finanszírozási célú hitellehívás, másrészt 22,3 milliárd forint értékű MÁV-tól történő és 52,3 milliárd forint értékű BKV-tól történő forinthitel átvállalás következtében nőtt, a 231,5 milliárd forint törlesztés következtében csökkent, így összességében 56,6 milliárd forinttal növekedett. A központi költségvetés forinthitel állománya október végén 676,9 milliárd forint értékű külföldi hitelező felé és 3,0 milliárd forint belföldi hitelező felé fennálló hiteltartozásból állt.

Az összes adósság 61,5%-át kitevő, **forintban kibocsátott állampapírok** állománya 1449,8 milliárd forinttal, 15438,6 milliárd forintra nőtt október végéig. Mindez a piaci államkötvények állományának 853,0 milliárd forintos és a lakossági állampapírok 826,3 milliárd forintos növekedésének, valamint a diszkont kincstárjegyek állományának 227,0 milliárd forintos csökkenésének a következménye. A nem piaci államkötvények állománya 2,5 milliárd forint törlesztés következtében csökkent.

A *lakossági állampapírokon* belül a kamatozó kincstárjegyek állománya a vizsgált időszakban 512,1 milliárd forinttal nőtt, az október végi állomány 1601,1 milliárd forint volt. A féléves kincstárjegy állománya 8,2 milliárd forintos növekedés következtében 37,0 milliárd forintra emelkedett október végére. Az 1 és 2 éves *Kincstári Takarékjegyek*, valamint az *1 éves Kincstári Takarékjegy Plusz* együttes állománya összesen 39,0 milliárd forinttal 394,1 milliárd forintra nőtt a vizsgált időszakban. A lakossági ügyfelek által vásárolható *Prémium Magyar Államkötvény* és a *Bónusz Magyar Államkötvény* együttes állománya 2015. október végén 261,0 milliárd forintos ez évi növekedés hatására 1188,8 milliárd forintot tett ki. A Babakötvényből október végéig 5,9 milliárd forint értékben került sor értékesítésre, így a Babakötvény állománya elérte a 16,2 milliárd forintot. Október végén a lakossági állampapírok állománya 3237,4 milliárd forintot tett ki, ami 826,3 milliárd forint növekedést jelent 2014. december vége óta.

A *külföldi befektetők állampapír-állománya* októberben 59,1 milliárd forinttal csökkent. A hó végi 4009,6 milliárd forintos állampapír-állomány 863,7 milliárd forinttal volt alacsonyabb a 2014. december végi állománynál. A külföldi állomány 1,3%-a, 50,7 milliárd forint diszkontkincstárjegy, 98,7%-a, 3958,9 milliárd forint államkötvény. A külföldi állomány átlagos hátralévő futamideje október végén 5,15 év volt.

A központi költségvetés devizaadóssága október végéig 722,6 milliárd forinttal 8235,3 milliárd forintra csökkent az elmúlt év végéhez képest. A devizaadósság belföldi devizakötvény kibocsátás következtében 170,3 milliárd forinttal, MÁV-tól történő devizahitel átvállalás következtében 1,1 milliárd forinttal nőtt, a devizaadósság törlesztése ugyanakkor 762,6 milliárd forintot tett ki az időszak során. A devizaadósság az árfolyamváltozás következtében 131,4 milliárd forinttal csökkent és bruttó módon számítva a teljes adósság 32,8%-át tette ki október végén.

A teljes adósság 25,8%-át kitevő **devizakötvények** esetében figyelembe véve a belföldi Prémium Euró Magyar Államkötvény és a Letelepedési kötvény 170,3 milliárd forint

értékű értékesítését, a 390,0 milliárd forint értékű devizakötvény törlesztést és a 107,3 milliárd forintos árfolyamnyereséget, a devizakötvény adósság 6466,4 milliárd forintot tett ki október végén, amely 2014. év végéhez képest 327,1 milliárd forint csökkenést jelent.

A közvetlen külföldi és belföldi devizahitelek – amelyek a nemzetközi szervezetektől, illetve külföldi bankoktól felvett, továbbá az átvállalt hitelek állományából adódnak össze – a teljes adósság 7,0 %-át tették ki október végén. A vizsgált időszak alatt a külföldi és belföldi hitelek együttes állománya 1,1 milliárd forint MÁV-tól történő devizahitel átvállalás, 372,5 milliárd forint törlesztés és 24,0 milliárd forint árfolyamnyereség következtében 395,5 milliárd forinttal csökkent és 1768,9 milliárd forintot tett ki a hónap végén.

A deviza államadósság kockázatainak csökkentése érdekében az ÁKK Zrt. swapműveleteket köt. A nemzetközi piaci szokványok alapján a swap műveletek miatt fennálló partnerkockázatok csökkentése érdekében a felek a swapok nettó értékének megfelelő fedezetet (betétet) helyeznek el egymásnál, amiből az adósságállomány részét képezik az ezen ügyletek után az ÁKK Zrt.-nél elhelyezésre került fedezeti összegek (az ún. mark-to-market betétek) az egyéb kötelezettségek soron. Az ezen jogcímen elhelyezésre kerülő betét azt mutatja, hogy a nem euróban kibocsátott devizakötvények értéke mennyivel növekedett volna az államadósságon belül az euró kötvényekhez képest, ha nem lett volna átváltva arra. A nem euró devizakötvények és az azokra kötött swapok lejáratakor a swapon elért megtakarítást az állam realizálja, mivel a törlesztés az adósság euró értékének megfelelően alakul. Ezt követően az MtM betétnek a lejárt swapra eső részét az állam visszafizeti a partnernek, annak állománya lecsökken a megtakarítás nagyságával. (A februári dollárkötvény lejárat hatására 39,7 milliárd forinttal csökkent az MtM állomány.) Az elmúlt években az egyéb devizák (főként az USD, illetve a CHF) jelentősen felértékelődtek az euróhoz képest, az emiatt keletkező többlet adósságot viszont a swapkötéssel sikerült kizárni. 2015. első tíz hónapjában az egyéb kötelezettségek állománya 434,6 milliárd forinttal nőtt és október végén 745,8 milliárd forintot tett ki.

B. Kamatok, hozamok alakulása

B/1. Elsődleges piac

A diszkontkincstárjegyek októberi aukcióin a havi átlagos fedezettség az előző havi 2,5-ről 1,3-re csökkent. *A kötvényaukciókon* a fedezettség az előző havi 3,8-ről 3,0-re mérséklődött.

A 3 hónapos diszkontkincstárjegy utolsó októberi aukcióján az átlaghozam az egy hónappal korábbi aukcióhoz viszonyítva 33 bázisponttal emelkedett, és 0,72%-ot tett

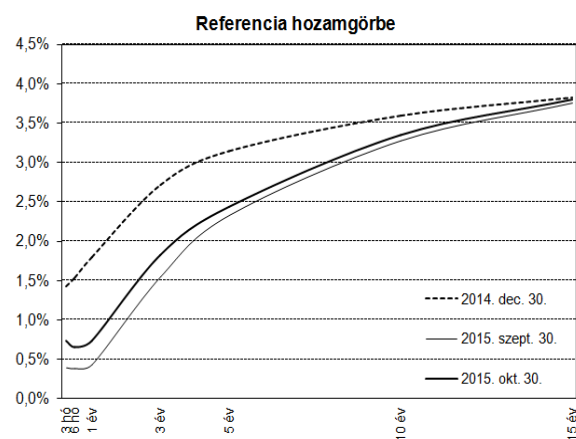
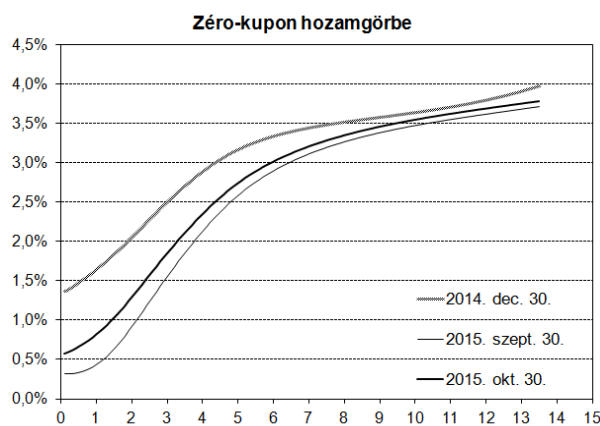
ki. A 12 hónapos kincstárjegy utolsó októberi aukcióján a kialakult átlaghozam 0,68% lett, amely 21 bázisponttal magasabb a szeptemberi értéknél.

A 3 éves kötvényaukción a hozam 1,79%-ot ért el az utolsó októberi aukción, ami 4 bázisponttal haladja meg az utolsó szeptemberi aukción kialakult átlaghozamot. Az 5 éves kötvény utolsó októberi aukcióján az átlaghozam 2,39%-ot ért el, ami 15 bázisponttal alacsonyabb az utolsó szeptemberi aukción kialakulthoz képest, a 10 éves kötvény utolsó októberi aukcióján kialakult 3,29%-os átlaghozama 28 bázisponttal marad el az utolsó szeptemberi aukción kialakult átlaghozamtól.

B/2. Másodlagos piac

A másodlagos piacon az időszak egészét tekintve a 3, 6 és 12 hónapos, valamint a 3 éves lejáraton 28-35 bázisponttal, az 5, 10 és 15 éves lejáraton 4-11 bázisponttal emelkedett a referenciahozam. A jegybank Monetáris Tanácsa októberben a 1,35%-os szinten tartotta a jegybanki alapkamatot.

Az éven belüli hozamoknál a 3 hónapos hozam 35 bázisponttal 0,74%-ra, a 6 hónapos hozam 28 bázisponttal 0,66%-ra, a 12 hónapos hozam 31 bázisponttal 0,74%-ra nőtt. Az éven túli hozamoknál a 3 éves hozam 28 bázisponttal 1,83%-ra, az 5 éves hozam 11 bázisponttal 2,44%-ra, a 10 éves hozam 7 bázisponttal 3,35%-ra, a 15 éves hozam 4 bázisponttal 3,80%-ra emelkedett.

A referencia hozamok alakulása

Futamidő	Előző év vége 2014. dec. 30.	Előző hónap vége 2015. szept. 30.	Legutolsó adat 2015. okt. 30.	Változás az előző hónap vége óta <i>bázispont</i>
3 hónap	1,43	0,39	0,74	35
6 hónap	1,54	0,38	0,66	28
12 hónap	1,80	0,43	0,74	31
3 év	2,72	1,55	1,83	28
5 év	3,15	2,33	2,44	11
10 év	3,60	3,28	3,35	7
15 év	3,83	3,76	3,80	4